

Zokogva a réten át

Adj erőt, Uram!

ÍRTA: GÁBOR ANNA

Mi kergeti, mi hajtja azt a pedagógust, aki ötször-tízszer annyit tesz a szakmájában, mint a hozzá hasonló helyzetben, beosztásban élő kollégák? Miféle energia, motor viszi előre Sipos Mónikát Budapesten, Bujákiné Tóth Klára tanárnőt Cegléden, Majorné Máté Gabriellát Dunakeszin, Kovács Tamásné Farádon, Deme Istvánnét Gödöllőn, Jurányi Istvánnét Hevesen, Széplaki Gábornét Kabán, Szentirmayné Váradi Katalint Kecskeméten, Szabóné Mizsei Júliát Lajosmizsén, Böle Ágnes Marcaliban, Győri Zsuzsannát Mezőberényben, Mód Lászlónét Mosonszentmiklóson, Böngyik Péternét Pécsen, Dús Juditot Szegeden, Fülöp Katalint Szombathelyen, Németh Attilánét Vácott, Dienes Zoltánnét Záhonyban, Horváthné Sümegi Máriát Zalaegerszegen, és mind a többieket, akiknek oly kedves nevét felsorolni kevés lenne tíz Tanárnő? Mi a titkuk? Miféle öröm vagy bánat, hit, remény vagy szeretet hajtja őket előre? Mert a munkabérük nem, az biztos.

Asztai Csabáné Abaffy Katalin fuvaltanár hat éve szervezte meg társaival az önálló Pomázi Zeneiskolát, ahol azóta 800 gyerek tanult zenét, miközben amúgy szórakozásképpen betanulták és bemutatták a Hány János, a Csinom Palkó, a János Vitéz, a Lúdas Matyi, és végezetül az István, a király című zenés játékokat. Ásztai Katalin története egy templomi harmónium hangjaival kezdődik.

Édesapám Hernádvécsén volt evangélikus pap, nekem pedig mindenem, támaszom, elindítóm. Amikor látta, hogy négy évesen, a pedált még el sem érve, a harmóniumon kikeresem a hallott énekek dallamát, úgy döntött, hogy amint lehet, elhagyja Hernádvécsét,

amely egy órányi útra volt Miskolcra, a zeneiskolától, s a vágyott célhoz közelebb telepedünk le. Hat éves voltam, amikor átköltöztünk az arnóti parókiaira, és apámra szakadt huszonkét község szolgálata. Egyik faluból a másikba, egyik temetésről, esküvőről a másikra folyton úton volt. Itt befejezte a prédikációt, amott már szólt a harang, de számára megérte, mert én bejárhattam Miskolcra a zeneiskolába. No, persze az sem volt könnyű, mert Arnótról nem indult busz, így át kellett gyalogolni Felsőzsolcára, naponta oda-vissza öt kilométert. Mentem a fuvalammal délután a réten át, többnyire egyedül, az esti sötétségben meg hazafelé, hét-nyolc éves kislány...

Emlékszem, télen a hóviharban, utat, irányt se látva, zokogva tapostam a havat, míg el nem értem a befagyott patakok, ami elvezetett hazáig. Akkoriban talán több akarat volt bennünk, ezért nem értem, nem is tudom elfogadni a kifogásokat, hogy most nincs időm, most fáradt vagyok, mert ha valakinek sok az a négy óra, vagy hat óra hetente, amit tanulnia, gyakorolnia kell, akkor miért akar zenét tanulni?...

Mai ésszel fel sem fogható, milyen nehéz volt ez az élet, s hogy otthon, a két öcsémmel meg a szüleimmel milyen nehezen éltünk! Mégis, ha kotta kellett, azt mindig beszerezték, és ha részletre is, de a szüleim megvették a zongorát.

Apám egyébként valamikor hegedült, tudott játszani az orgonán, és szép énekhangja volt. Annyi népdalt ismert, hogy fél na-

pig is énekelhetett ismétlés nélkül. Ha pedig bármilyen témát adtunk, mert gyakran játszottuk ezt, ő már énekelte is az odaillő népdalt.

Amikor elértem a harmónium pedálját, lehettem úgy kilenc éves, mentem vele templomról templomra, játszottam, énekeltem, és hallgattam őt. Ekkor tanultam meg, amit a tanárképző főiskolán ritkán lehet.

**„Tudod fiam - mondta -,
ha egyetlen mondatomat
egyetlen ember hazaviszi,
már megérte!”**

Azt, hogy a pedagógus is lelkes, ha mondhatom így, a lélekkel kell foglalkoznia először, s csak másodsorban jöhet a zene, a képességfejlesztés, az ismeret.

Amikor már felnőtt voltam, és időnként én vezettem a Trabantot, hogy apámat megkíméljem, egyszer elmentünk Ongaújfalura. Húsvét lehetett. A templomban hároman voltak. Egy asszony a visszamaradott gyerekével, meg egy ittas ember. És apám ugyanúgy mondta, amit mondania kellett, mintha tele lett volna a templom. „Miért? – kérdeztem. – Mi értelme volt megtartani a prédikációt apa?” „Tudod fiam – mondta –, ha egyetlen mondatomat egyetlen ember ha-

**Réka,
Koppány
lánya**
(Farkas
Annamária)

**Réka és Koppány (Farkas Annamária
és Varga Szász Gábor)**

zaviszi, már megérte!” Ez a szemlélet tanított meg arra, hogy az elérendő célnál fontosabbnak tartsam az egyént, és az ő problémáját. A múltkor bejön az egyik kislány az órára, és látom, valami baj van. Ilyenkor kutya kötelességemnek érzem, hogy beszélgessek vele. A fuvola jöhet utána. „A Kati néni kezét is meg akarta fogni egy fiú?” – kérdezte a gyerek, mert ez volt a probléma. Ezután a kislány hat-szor annyit gyakorolt. Közelebb kerültünk egymáshoz, és így ahhoz is, amit meg akarok neki tanítani. A kölcsönös bizalom kialakítása az első. Aztán jöhet a tanítás.

Előbb fogant meg bennem a szándék, hogy tanítani akarok, mint hogy zenével akarok foglalkozni. Már kicsiny koromban leültem magam elé az öcséimet, és énekórát tartottam nekik. Magát a tanítást két fantasztikus zenetanáromtól tanultam: dr. Farbaki

Gézánétól, Sárika nénitől, mint gyerek, és a főiskolán Fridrich Iza nénitől. Ami módszert használok, azt tőlük loptam, kaptam. Iza mamim belém véssett például egy mondatot, ami ugyan főleg a szabadon választott zenetanu-

lásra érvényes, de mások is elgondolkodhatnak rajta: „Minden egyes egyes a tanár rossz munkájának az eredménye.” Sárika néni pedig kis trükkökkel, játékokkal tanított, ahogy a zeneovisaim-

mal már tizennyolc éve magam is teszem.

Nem mondhatom, hogy apámat elnyomták vagy üldözték, de – bár igen tehetséges igehirdető volt – még esperes se lehetett. Talán éppen a tehetsége miatt. Bizonyos utak előttem le voltak zárva, hiába voltam az érettségiig kitűnő tanuló. Számomra a zene adhatta meg a kibontakozás lehetőségét. Az ötvenes években a származása, politikai hitvallása miatt mindent el lehe-

„Minden egyes egyes a tanár rossz munkájának az eredménye.”

Játékokkal tanítani. A valódi cél: megszerettetni a zenét.

A módszereket tanáraimtól loptam

tett venni az embertől: a házát, a földjét, a jogait, még a szabadságát is, de a zenét nem. A zene ebben az értelemben is mindenkié.

A Pomázi Zeneiskolában harmincöt pedagógus tanít, és igaz, hogy az egyik feladatunk alaposan felkészíteni a profi zenészeknek készülő néhány gyereket, de a valódi cél: mind a négyszázötven kis tanítványunkkal megszerettetni a zenét. Ezért van fúvószenekarunk, kórusunk és vonószenekarunk, és ezért tanultuk meg és adtuk elő a zenés játékokat. Amikor Pomázon, Budapesten, Székesfehérvárott vagy éppen az erdélyi Gyergyószentmiklóson bemutattuk az István, a királyt, akkor a szereplők és a nézők a zene és a színház közös misztériumában megtisztultak és felemelkedtek. Mint egy templomban.

István, a király (Takács Zoltán)